

Maa- ja metsätalousministeriölle

Helsinki Fishing ry:n lausunto kalastuslain uudistuksesta

4§ Määritelmät

Kalastusoppaat eivät ole kaupallisia kalastajia eivätkä vapaa-ajankalastajia. Omaksi numeroiduksi kohdaksi on lisättävä kalastusoppaat, jotka toteuttavat opastettuja kalastusretkiä elinkeinotoimintana. Kalastusoppaat on tunnustettava kasvavaksi ryhmäksi kalastusalan elinkeinonharjoittajia, jotka tarvitsevat kalastusluvat ja ovat omalta osaltaan oikeutettuja kalastusalan elinkeinotukiin.

7§ Yleiskalastusoikeudet

Silakkalitkan ja kelaongen käytön salliminen yleiskalastusoikeuksilla on hyvä uudistus.

13§ Alueellinen lupa kaupalliseen kalastukseen

ELY- keskuksille ei pidä antaa oikeutta myöntää kaupallisille kalastajille lupaa kalastaa yksityisillä vesillä, koska tehokkaat pyydykset ovat aina uhka petokalojen kannoille (vesistöä riippuen kuha, taimen, lohi ja nieriä). Pikkalanlahden valvoton ryöstökäly ei saa toistua muilla vesillä. Kaupallisen kalastusluvan myöntäminen vedenomistajien tahdon vastaisesti loukkaisi myös perustuslain yksityiselle omistusoikeudelle antamaa suojaa, koska kaupallisessa kalastuksessa on kysymys massiivisesta ja raharvoltaan suuresta kalavarojen käytöstä. Jos ELY- keskuksille kuitenkin annetaan valta tällaisten lupien myöntämiseen, on ELY-keskukset velvoitettava selvittämään seuranta tutkimuksella kaupallisen kalastuksen vaikutus kalakantoihin ja keskeyttämään kalastus välittömästi, jos se ei ole ekologisesti kestävä. On valvottava sitä, että kaupalliset kalastajat noudattavat lupaehtoja ja ELY-keskuksen on pyydettävä kalastusalueilta vuosittain lausunto kaupallisen kalastuksen vaikutuksesta kalakantoihin.

17§ Kaupallisen kalastajan oikeus valtion maa-alueiden käyttöön

Valtio voi vuokrata maa-alueita, mutta tästä ei tarvitse säätää laissa.

18§ Alueellinen lupa kalastusopastoimintaan

Kalastusoppaiden tulisi voida kalastaa asiakkaidensa kanssa yleiskalastusoikeuksilla ilman erillisiä opaslupia ja ilman muita vapakalastajia suurempia rajoituksia. Yhteiskunnan etu on edistää kalastusmatkailua, joka on kasvava elinkeino. Nykyinen 6 hengen rajoitus opasluvassa ei perustu mihinkään ja se tulisi poistaa, koska suuremmatkin asiakasryhmät ovat tavallisia. 12 hengen rajoitus perustuisi siihen, että se on suurin henkilömäärä, jonka vuokraveneen kuljettajatutkimuksen suorittanut voi ottaa yhteen veneeseen, mutta tämäkin rajoitus estäisi kalastusoppaiden toimintaa ainakin rantakalastuksen osalta.

Yksi matkailussa hyvin toimiva mahdollisuus olisi venekohtainen vuosilupa, joita opas voisi ostaa usealle veneelle ja joita ei sidottaisi asiakkaiden määrään. Ryhmäkohtaiset luvat vapauttaisivat kalastusoppaat myös henkilönimien selvittämiseltä, mikä on usein etukäteen hankalaa varsinkin ulkomaalaisten osalta.

Jos opaslupa myönnetään 5 vuodeksi kerrallaan, on tarpeetonta, että ELY-keskus pyytää kalastusalueilta lausunnon opasluvasta joka vuosi. On huomattava, että kalastusopastoiminnan vaikutus kalakantoihin on jokseenkin olematon verkko- ja rysäkalastukseen verrattuna. Kalastusoppaiden vuosittainen 100 euron

kalastonhoitomaksu on päällekkäinen sen kanssa, että kalastusopas joutuu käytännössä huolehtimaan jokaisen asiakkaansa kalastonhoitomaksuista. Päällekkäisyyden vuoksi jompi kumpi maksu pitäisi poistaa kalastusopastoiminnalta.

25§ Kalatalousalueen yleiskokous

On myönteistä, että ympäristöjärjestöt saavat lähettää kalastusalueiden yleiskokouksiin asiantuntijaedustajan. Kun ministeriö nimeää edustukseen oikeutetut kalastusalan järjestöt, pitää myös Suomen Kalastusopaskillan saada edustajansa.

32§ Alueellinen kalatalouden yhteistyöryhmä

On hyvä asia perustaa ELY-keskusten yhteistyöryhmät. Myös kalastusoppaiden pitää saada niihin edustaja.

34§ Valtakunnallinen kalavarojen hoitosuunnitelma

On hyvä asia tehdä valtakunnallinen kalavarojen hoitosuunnitelma, jonka kanssa kalastusalueiden suunnitelmien pitää olla linjassa. Kalastuspolitiikasta on puuttunut suunnitelmallisuus.

36§ Käyttö- ja hoitosuunnitelman laatiminen

Khs:ssä ei tarvitse määritellä kalastusmatkailuun sopivia alueita. Koska ELY-keskusten myöntämät opasluvut perustuvat asiakkaiden yleiskalastusoikeuksiin, ei opastoimintaa pidä rajata vain joillekin ”hyvin soveltuville” alueille. On kyseenalaista, onko kalastusalueilla riittävää matkailualan tuntemusta tällaiseen alueen rajaamiseen. Kalavarojen kannalta matkailutoiminnan aiheuttama rasitus on lähes olematonta verkko- ja rysäpyyntiin verrattuna.

37§ Käyttö- ja hoitosuunnitelman hyväksyminen

Hyvä, että ELY-keskus hyväksyy alueiden suunnitelmat, voi lähettää suunnitelman alueen uudelleenvalmisteltavaksi ja keskeyttää alueen rahoituksen, jos ei kunnollista suunnitelmaa synny.

39§ Khs:n toimeenpanon valvonta

On hyvä, että ELY-keskus voi keskeyttää alueen rahoituksen, jos se ei toteuta suunnitelmaansa ja että ELY-keskus voi tarvittaessa teettää työt kalastusoikeuden omistajan kustannuksella.

43§ Kalastusoikeuksien yhteensovittaminen erityisellä kalastusalueella

Koko pykälä on käsittämätöntä juristeriaa. Tällainen pykälä vähentää koko lain uskottavuutta ja antaa huonon kuvan virkamiestyöstä. Jos erityisistä kalastusalueista ei pystytä säätämään selkokielisesti, ne pitäisi selvyyden vuoksi lakkauttaa. Jos tämä ei ole perustuslain mukaista, voitaisiin lakiin kirjata, että niistä päättää ELY-keskus. Nämä ikimuistoiset oikeudet ovat ehkä voimassa, vaikka niitä ei mainittaisi laissa.

49§ Kaupalliseen kalastukseen tarkoitetut pyydykset ja pyyntimenetelmät

On hyvä, että vain kaupalliset kalastajat saavat käyttää troolia ja isorysää. On hyvä, että vapaa-ajan kalastajien koukkumäärä rajataan meren yleisillä vesialueella 100 koukkuun ja vapaa-ajankalastajien verkkomäärä meren yleisillä vesillä 300 metriin. Nämä rajoitukset pitää määrätä vapaa-ajankalastuksen osalta myös yksityisvesille. 300 m verkkoja on tarpeettoman suuri määrä vapaa-ajankalastajille, jotka eivät saa myydä kalaa. Suuri verkkomäärä lietsoo harmaata taloutta ja vastuuttomasti käytettynä verkot ovat

vaaraksi kalakannoille. Vapaa-ajankalastajien suurimmaksi sallituksi verkkomääräksi pitäisi säätää kaikilla vesillä 120 m. Lakiluonnoksen ilmaus, että ammattimaisia pyydyksiä saavat käyttää myös kaupallisten kalastajien ”lukuun toimivat”, on liian epätarkka ja voi johtaa väärinkäyttöksiin. Kaupallisen kalastajan työntekijä olisi selvempi ilmaus.

52§ ja 64§

Nämä lainkohdat antavat mahdollisuuden asetuksessa vapauttaa ammattikalastajat sellaisista kalastusrajoituksista, joita määrätään muille kalastajaryhmille, tai lieventää rajoituksia. Kalastusrajoitusten tarkoitus ei toteudu, jos kaikkein tehokkaimpia pyydyksiä käyttävät ammattikalastajat jätetään niiden ulkopuolelle.

52§ ja 53§

Ei riitä, että laki suojaa kalakantoja heikentymiseltä, sen on annettava myös välineet kalakantojen vahvistamiseen. Kalastusta on voitava säännellä myös silloin, kun tavoitteena on esim. kalojen keskikoon nostaminen.

54§ Yleiskalastusoikeuksien rajoittaminen

Laissa on määrättävä, että kun ELY-keskus rajoittaa vapakalastusta, ei samalla alueella saa samanaikaisesti sallia pyydyskalastusta, koska pyydyskalastus on huomattavasti tehokkaampaa.

55§ Kalojen rauhoitus

On hyvä, että kalalaji tai – kanta voidaan koko maassa asetuksella rauhoittaa ja kieltää sen kalastukseen hyvin soveltuvat pyydykset rauhoitusalueella.

56§ Kalojen pyyntimitat

On hyvä, että ala- ja ylämitoista sekä verkkojen silmäkorajoituksista säädetään asetuksella koko maassa.

58§ Kalojen vapauttaminen

Kalojen vapauttamista koskeva säännös on kannatettava, koska muuten ei alamittasäännöksiä pystytä valvomaan.

59§ Uhanalaisten eläinlajien suojelu

Kalastamista on voitava rajoittaa silloinkin, kun eläimen suojelu sitä vaatii.

64§ Kalastuksen rajoittaminen vaelluskalojen kulun turvaamiseksi

hyvä, että rajoituksia voidaan määrätä asetuksella.

65§ Jokisuukalastuksen kieltäminen

Erinomainen pykälä. ”Aiemmin saatujen oikeuksien” ei pidä olla poikkeuksena, vaan valtion pitää lunastaa nämä oikeudet käypään hintaan.

1 km:n rauhoitusalue on monen joen kohdalla riittämätön turvaamaan kalojen nousun jokeen. Laissa pitäisi luetella ne joet, joiden suulla on kalastuskielto. Asetuksella on säädettävä tärkeimmille vaelluskalajoille jokikohtaiset laajemmat rauhoitusalueet.

66§ Kalaväylä

Hyvä, että kalaväylä ulotetaan koskemaan myös salmia ja kapeikkoja.

67§ Kalaväylän pitäminen vapaana pyydyksistä

On oikein kieltää kiinteät ja seisovat pyydykset kalaväylässä, rapumertaa lukuun ottamatta. Troolin ja nuotan käyttö kalaväylässä pitäisi kieltää kokonaan.

69§ Kalastaminen purossa

On oikein kieltää seisovat ja kiinteät pyydykset vesilain määrittelemässä purossa. Myös katiska pitäisi kieltää purossa.

74§ Istutettavien kalojen merkintä

Istukkaiden määrääminen merkittäviksi on hyvä asia.

78§ Kalastonhoitomaksu ja sen tarkistaminen

On hyvä, että tulee yksi kaikille aikuisille sama kalastonhoitomaksu koko maahan ja sen hinta on kohtuullinen. On hyvä, että maksua korotetaan tulevaisuudessa vain inflaation verran.

82§ Maksuvarojen jakaminen

On hyvä, että MMM voi asettaa tulostavoitteita ja ehtoja varojen saajille.

86§ ja 87§ Kaupallisten kalastajien rekisteri

Kaupallisten kalastajien rekisteriin pääsyn ehdoiksi on määritelty vain eu-kansalaisuus ja ilmoittautuminen alkutuottajaksi. 1- luokan ammattikalastajaksi haluavalta uudelta yrittäjältä vaaditaan lisäksi liiketoimintasuunnitelma. Kolmantena toimintavuotena täytyy kalastuksesta saadun liikevaihdon ylittää 8500 e. Nämä ehdot on niin helppoa täyttää, että käytännössä kuka tahansa voisi rekisteröityä ammattikalastajaksi. Kun ala on vahvasti yhteiskunnan tukema, voi syntyä väärinkäytöksiä, jos ehdot ovat näin löysät.

88§ Kaupallisia kalastajia koskevan rekisteröinnin voimassaolo ja päättyminen

Hyvä, että tarkistetaan vähintään 3 vuoden välein, ketkä rekisterissä olevista täyttävät ehdot.

89§ Saaliiden ilmoittamisvelvollisuus

Myös sisävesien kaupalliset kalastajat pitää velvoittaa ilmoittamaan saaliinsa, ei vain tarvittaessa. Tietoa on saatava verotusta varten ja koska saaliilla on suuri vaikutus kalakantoihin.

90§ Saaliin ensimyynti

On hyvä, että kalan ensimyyntioikeus on kaikilla vesillä vain kaupallisilla kalastajilla.

133§ Aiemmin saatu oikeus pyydyksen pitämiseen kalaväylässä

Valtion tulisi poistaa nämä oikeudet lunastamalla ne käypään hintaan.

Helsinki Fishing ry

Henrik Reh binder

puheenjohtaja